

KVELDSPRAT MED HELLE 8. OKTOBER KL. 20-21:

Hvordan forsikre et liv med CP? Rettigheter, muligheter og utfordringer

Med Therese Lohne Boehlke, advokat i firmaet Ness Lundin.

Om Ness Lundin og Therese

Ness Lundin er et Oslo-basert advokatfirma, mest kjent for erstatningsrett.

Therese har vært advokat siden 2007, har møterett for Høyesterett (fra 2023) og er spesialisert innenfor personskadeerstatning og personforsikring. Hun har særlig erfaring med pasientskadesaker og fødselsskader.

Hva er en forsikring?

Forsikring er en avtale hvor forsikringsselskapet tar en risiko på dine vegne gjennom en kollektivordning. Man får ikke forsikret noe man vet vil inntreffe eller som mest sannsynlig vil inntreffe.

Lov om forsikringsavtaler: Forsikringsselskap har ikke plikt til å tilby forsikringer, men hvis de gjør det, må de følge loven og tilby til i utgangspunktet alle.

Ulike typer personforsikringer

- Ulykkesforsikring – dekker plutselige og uventede hendelser
- Uføreforsikring – ved arbeidsuførhet
- Livsforsikring – utbetales til etterlatte ved dødsfall
- Helse-/sykdomsforsikringer

Alle er supplement til folketrygden og kommunale ytelser.

Individuelle vs. Kollektive forsikringer

Individuelle forsikringer: Personlig avtale med forsikringsselskap.

Kollektive forsikringer gjennom arbeidsgiver, fagforeninger, organisasjoner eller kredittkort. Ofte gunstig priset og man kan ha forsikringer man ikke tenker på.

Viktig: Egenerklæring om helse!

Ved individuell personforsikring må du fylle ut egenerklæring om helse. Dette er ekstremt viktig å gjøre nøye.

Konsekvenser av uriktige opplysninger:

- Du kan bli nektet forsikringsutbetaling
- Andre forsikringer i samme selskap kan bli slettet
- Du kan ha betalt i mange år uten å få noe
- Det er straffbart å gi uriktige opplysninger

Therese har mange saker hvor personer mange år senere nektes utbetaling fordi de ikke var grundige nok.

Kollektiv personforsikring - viktig fordel

Ved store arbeidsgivere/fagforeninger blir du automatisk inkludert når du blir ansatt/medlem.

Stor fordel: Ingen helseerklæring kreves ved store bedrifter, kommuner, staten.

Karensperiode: Dekker ikke uførhet første 2 år for helseplager du hadde ved ansettelse.

Eksempel: Person med CP får jobb. Blir ufør pga CP før 2 år = ikke dekket. Etter 2 år i arbeid, blir ufør pga CP = dekket.

Vurder: Hvis du har kollektiv forsikring, trenger du da privat uføreforsikring i tillegg?

Forsikringsselskapets plikter og diskrimineringsforbud

Forsikringsselskap må ha saklig grunn til å avslå forsikring. De kan avslå hvis det er en markert risikøkning (ikke bare en økt risiko - den må være markert).

Diskrimineringsforbud: Diagnose, funksjonshemming eller utviklingshemming i seg selv er ikke grunn til avslag. Men helseutfordringer som følger av diagnosen kan være saklig grunn.

Viktig:

- Bevisbyrden ligger hos forsikringsselskapet - de må bevise markert økt risiko
- De kan ikke bruke gammel statistikk når behandlingsmuligheter har bedret seg
- Det må være sammenheng mellom risiko og forsikring (f.eks. kan ikke nekte ulykkesforsikring pga. CP)
- Avslag er siste mulighet - de må vurdere reservasjoner eller karenstid først
- Ta kontakt med legen din hvis forsikringsselskapet påstår forhøyet risiko

Les vedtak fra forsikringsselskapet nøye og utfordre avslag!

Under kvelden ble det delt et konkret eksempel på hvordan man kan utfordre et avslag: En person med CP søkte om livsforsikring. Personen var ærlig i helseerklæringen og skrev om CP-diagnosen og bruk av rullestol. Fikk avslag med begrunnelse at personer med CP lever kortere enn andre.

I stedet for å gå inn i lang klage- og ankeprosess, ringte vedkommende til saksbehandleren og spurte: Hvilken dokumentasjon har du for å si at folk med CP lever kortere enn andre? Hvis du skal bruke det i en argumentasjon, må du kunne dokumentere det.

Saksbehandleren kunne ikke dokumentere påstanden, og vedtaket ble omgjort. Forsikringen ble innvilget.

Dette viser: Ikke gi opp ved avslag. Ring forsikringsselskapet og be dem dokumentere påstandene deres. Få gjerne legen din til å skrive en helseerklæring som viser at du er i god form og i arbeid.

Nemnda for helsevurderinger - retningslinjer for CP

Nemnda for helsevurderinger (Finans Norge) gir veiledning til forsikringsselskap. For CP er retningslinjene:

Voksne med lett CP (ubetydelig motoriske forstyrrelser):

- Livsforsikring: Ordinære vilkår

- Kritisk sykdomsforsikring: Ordinære vilkår
- Uføreforsikring: Pristillegg eller reservasjon ved CP som årsak til uførhet

Øvrige tilfeller: Individuell vurdering

Barn med CP:

- Medisinsk invaliditet: Utstår til etter 4-5 års kontroll
- Uførhet: Utstår til ferdig med 2 års skolegang

Uføreforsikring

Gir månedlig utbetaling eller engangssum ved arbeidsuførhet, i tillegg til NAV-ytelser. Ofte dyre forsikringer.

Tenk gjennom: Trenger du den? Klarer du deg med NAV-ytelser? Forsikringen blir dyrere med alderen.

Uføreforsikring - størst utfordringer for personer med CP

Juridiske krav:

- Må være markert økt risiko, ikke bare økt risiko
- Begrensningen skal ikke være mer enn nødvendig
- Ikke nok at "det kan oppstå utfordringer i fremtiden" - må være konkret

Hvis forsikringselskap tar forbehold for CP: Forsikringen dekker uførhet, unntatt hvis CP er årsaken. De kan da ikke også kreve for høy pris.

Hva betyr "CP som årsak til uførhet"?

Det ble stilt spørsmål om hva som menes med "CP som årsak til uførhet" - gjelder det også sekundære sykdommer hvor CP øker risikoen?

Therese svarte at hun ikke har funnet saker som belyser dette konkret, så hun kunne ikke gi et sikkert svar. Det er Finans Norge som foreslår at man sette begrensning for CP som årsak til uførhet, og det kommer nok an på hvilken type CP man har siden det er mange varianter. Det som er klart: Hvis man får kreft eller en helt annen type sykdom, er det ikke CP som er årsaken. Men for tilleggsvansker som kan settes i direkte relasjon til CP, er det mer uklart. Dette er et område som kan være verdt å utfordre hvis man får avslag.

Andre forsikringstyper

Kritisk sykdomsforsikring: Engangsutbetaling ved spesifikke alvorlige sykdommer (kreft, hjerneslag, hjerteinfarkt). Kan være aktuelt alternativ hvis man får store begrensninger i uføreforsikring. Obs: Veldig konkrete krav til hvilke sykdommer som dekkes.

Behandlingsforsikring: Privat behandling. Vurder om det offentlige dekker dine behov.

Ulykkesforsikring: Dekker plutselig og uventet hendelse. Ofte inkludert i bilforsikring og reiseforsikring. Dekker behandlingsutgifter, varig skade og død. En vanlig og rimelig grunnforsikring som alle bør ha.

Reiseforsikring: Dekker tapt bagasje osv. Viktig: Dekker ikke helseutgifter for kjente helseplager. Ingen helseerklæring kreves - kan tegnes av alle.

Barneforsikring

Pakkeløsninger som ofte inneholder ulykkes-, uføre-, helseutgifter, boligombygging, dagpenger og pleiepenger. Kan fortsette inn i voksen alder uten ny helseerklæring.

For barn med CP:

- Ulykkesforsikring kan alltid tegnes
- Uføredeknning og boligtilpasning kan nektes ved alvorlig CP
- Individuell vurdering ut fra barnets CP
- Forsikringsselskap utsetter ofte vurdering til barnet er eldre

Juridisk spørsmål: Det er uavklart om forsikringsselskap har rett til å utsette vurdering når risiko øker for alle barn med alderen. Dette er ikke prøvd juridisk. For barn med veldig lav grad av CP kan man potensielt utfordre dette.

Valg av forsikringsselskap

Hold deg til stødige norske/internasjonale selskap. Utenlandske selskap med bare oppgjørskontorer i Norge kan være vriene.